

LVII.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov om Forandring i og Tillæg til Lov om Haandværks- og Fabrikdrift m. M. af 29de December 1857.

(Udgiven af Folkethingets Udvalg den 12te Mai 1873.)

Udvalgets Flertal (Sad, C. Hansen, J. A. Hansen, Lund og Mørk) anser det for høist ønskeligt, at det foreliggende Lovudkast kunde udkomme som Lov i indeværende Samling, og dette vil formentlig ikke kunne ske, naar Folkethinget ikke vedtager det uden Forandringer. Kjøbstadkommissionens moderate og billige Forslag ere allerede meget bestaarne, og en yderligere Indskrænkning vilde gjøre det udsaaende Indtryk paa en stor Del af Kjøbstædernes Beboere, der vente paa Loven, og ville finde en vis Beroligelse ved dens Vedtagelse.

Vi skulle kortelig udtale os om de af de øvrige Medlemmer stillede Ændringsforslag.

Lovforslagets §§ 2, 10 og 11 indeholde Bestemmelser angaaende en nødvendig Begrænsning af Forbrugsforeningers Virksomhed, at denne ikke kan udstrækkes til Andre end Foreningernes egne Medlemmer. Gaar den videre, gaar den ligefrem over til at være en almindelig Næringsdrift, der med Nødvendighed maa underkastes de samme Afgifter og Indskrænkninger, som gjælde for al lignende Næring. Da Fristelsen for Forbrugsforeningerne til at overskride deres Berettigelse ligger nær, og da en sliq Overstriden er vanskelig at paavise i mange Tilfælde, hvor den kan have fundet Sted, saa kunne de Kontrolmidler, der indeholdes i Paragrafen, formentlig ikke anses for strengere end fornøden. At Forbrugsforeninger, naar de overskride deres Berettigelse, bør undergives Straffebestemmelser ligesaa fuldt som Andre, og at Paataale af disse Sager bør, ligesom uberettiget Næringsbrug, i Almindelighed ske gennem vedkommende Politimester, forekommer os at være en ligefrem Selvejølge.

Bestemmelsen i § 4 finder Flertallet aldeles billig. Haandværkeren kan nedsette sig, hvor han selv vil, og hvor han tror bedst at kunne finde sit Udkomme, lige meget, om det er i Kjøbstaden

eller paa Landet, og han har samme Ret og Frihed i Udøvelsen af Haandværket uden Hensyn til Bopælen. Det synes da ogsaa rigtigt, at han udreder samme Kjendelse uden Hensyn til Stedet, hvor han vil søge sin Næring.

Om Krammarkedernes Ophør, som bestemmes i § 7, har Flertallet forskjellige Meninger, men af Hensyn til, at Loven kan udkomme i nærværende Samling, har man ogsaa været enig om at holde paa Udcastet i dette Punkt.

Endelig maa Udvalgets Flertal meget beklage, om Ændringsforslaget Nr. 5 skulde blive vedtaget, og dette maatte man paa det Bestemteste fraraade, selv om Eiden til at føre Lovforslaget videre mellem Tingene var mere rundelig, end den kan antages at være. Som Kjøbstadkommissionen bemærkede, maa det i Almindelighed anses ønskeligt at større og vigtige Love ere affattede saaledes, at de kunne opretholdes i alle Tilfælde, uden at der skal gives Afstigt til Undtagelser og Begunstigelser for Enkelte, men dette gjælder især om Love, der dele Rettigheder og Forpligtelser mellem Mand og Mand, og hvor derfor Begunstigelser for En blive til Skade for en Anden. Da derhos den omhandlede Bevillingsmyndighed nu har været i Indenrigsministerens Haand i over 15 Aar, saa maa de siebliffelige Ulemper, som fremkom gennem den pludselige Omvæltning i Næringsforholdene ved Næringsloven af 1857, nu forlængst være afhjulpne, og de indtraadte Misforhold ubjævnede, saa at den i sit Væsen principstridige Myndighed til at undtage, hvad og hvem han vil fra Lovens almindelige Bydende, som det foreliggende Udcasts § 12 tilsigter at ophæve, ogsaa nu kan ophæves uden Betænkning, medens dens Vedbliven kun kan være til vilkaarlige Begunstigelser for Enkelte med Tilfidesættelse af andre Rigeberettigede.